

До спеціалізованої вченої ради Д 41.086.03
Національного університету
«Одеська юридична академія»
65009, м. Одеса, вул.. Фонтанська дорога, 23

Відзив

**офіційного опонента, доктора юридичних наук, професора
Меркулової Валентини Олександрівни
на дисертацію Коломієць Юлії Юріївни на тему
«Кримінально-правова ідеологія в юридичній доктрині та
кримінальному законодавстві України»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук
за спеціальністю: 12.00.08 – кримінальне право та криминологія;
кримінально-виконавче право**

Актуальність дослідження обумовлюється декількома чинниками соціально-політичного, теоретичного, законодавчого та міжнародно-правового характеру.

Передусім актуальність дисертаційного дослідження обумовлюється загостренням наукового інтересу до ідеологічного підґрунтя українського суспільства та держави. Адже ідеологія, пронизуючи всі основні сфери суспільства, впливає на формування світогляду людини та її поведінку, на формування сукупності знань та цінностей тощо.

В свою чергу, *зміна державної ідеології*, яка відбулася з проголошенням незалежності України, потребувала реформування основних *засад усіх галузей права*. З огляду на інтенсивність змін, яких зазнає практично кожна сфера життєдіяльності суспільства, інтенсивних змін зазнає і правова сфера. Тим більш, змін мали зазнати кримінальне, кримінально-виконавче, кримінально-процесуальне *право*, які регулюють досить важливу сферу кримінально-правових відносин – притягнення особи, яка вчинила злочин, до кримінальної відповідальності та визначення доцільного та справедливого обсягу кримінальної репресії. Важливість заявленої проблематики зумовлена тим, *що кримінально-правова ідеологія* визначає не тільки сутність та зміст кримінального законодавства, але й його форму (принципи побудови та інтерпретації).

Безумовним є той факт, що всі ці роки (з часів набуття чинності Кримінального кодексу 2001 року) реформування кримінального законодавства в Україні відбувалося відповідно до *міжнародно-правових стандартів*, у напрямку посилення та уточнення тих положень, які забезпечують права суб'єктів кримінально-правового конфлікту на усіх стадіях правосуддя, посилюють залежність обсягу кари від тяжкості вчиненого діяння та особливостей винної особи, відтворюють

найактуальніші сучасні проблеми боротьби із певними видами злочинності, а отже мають забезпечити реалізацію принципу справедливості.

Визначаючи актуальність теми дисертації, слід окремо акцентувати увагу, що робота виконана як складова плану НДР Національного університету «Одеська юридична академія» на 2011-2015 роки «Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку української державності та права» (ДРН 0110U000671) та плану НДР університету на 2016-2020 роки «Стратегія інтеграційного розвитку України: правовий та культурний вимір» (ДРН 0116U01842). Крім того, окремі частини дисертаційного дослідження виконані відповідно до плану фундаментального наукового дослідження «Теорія кримінальної законотворчості: концептуальні основи» (державний реєстраційний номер 0115U002494), яке здійснювалося у 2015-2017 роках та плану фундаментального наукового дослідження «Євроінтеграційна кримінально-правова політика України» (державний реєстраційний номер 0118U003677) на 2018-2019 роки. Отже дисертація відповідає пріоритетним напрямкам розвитку науки і техніки, є складовою фундаментальних наукових досліджень з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі сталого розвитку суспільства і держави (п.1 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки» від 11.07. 2001 р.)

Зазначене підтверджує особливу актуальність обраної автором теми, своєчасність даного дослідження, його теоретичне, правове та прикладне значення. Відповідно, результати дослідження є важливими як для теорії кримінального права, так і для законодавчої та правозастосовної діяльності, стандартів та зарубіжного досвіду, - надає власне бачення їх вирішення.

Ознайомлення з дисертацією та авторефератом надає підстави для певної загальної оцінки роботи.

Дисертація оформлена відповідно до державного стандарту. Обсяг основного тексту дисертації відповідає встановленим нормативам. Наукові положення в тексті дисертації за формою викладу дохідливі, у смисловому значенні взаємопов'язані.

Вдало визначено мету дисертаційного дослідження, яка полягає в розробці концепції кримінально-правової ідеології в Україні, а саме визначенні її поняття, мети, завдань, принципів та функцій, а також формулюванні пропозицій щодо подальшого розвитку національного кримінального законодавства стосовно забезпечення національних інтересів України в умовах глобалізації.

В роботі чітко виділені *об'єкт та предмет дослідження*.

Досить конкретні визначення мають завдання дослідження, які відтворюють особливе значення для автора таких питань як: встановлення ідеологічних основ пізнання сутності, змісту, форм кримінального права; встановлення співвідношення таких категорій як кримінально-правова ідеологія, кримінально-правова доктрина, кримінальне право та кримінальне законодавство; ступінь та напрямки впливу кримінально-правової ідеології

на принципи та дефініції кримінально-правової доктрини, на основні інститути кримінального права, на систему та структуру кримінального закону, на практику правозастосування. Такий підхід у формулюванні завдань є підтвердженням комплексного характеру дослідження, як такого, що полягає у необхідності послідовного розгляду теоретичних, законодавчих та правозастосовних аспектів визначеної проблеми.

Загалом сформульовані мета та завдання дослідження вказують на глибину наукового пошуку, його комплексний характер, новаторський підхід здобувача до дослідження кримінально-правової ідеології в юридичній доктрині та кримінальному законодавстві.

Значну увагу автор надає *методології дослідження*. Дисертант застосувала загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, які обрані з урахуванням поставленої мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження: діалектичний, історичний, формально-логічний (стандартизація категоріального апарату), системний (дослідження явища як сукупності взаємопов'язаних елементів), структурно-функціональний (визначення функцій), статистичний, соціологічний, метод тлумачення та аналогії тощо.

Належними є *законодавча та доктринальна бази* дослідження правової та кримінально-правової ідеології. Зокрема, обґрунтованість положень, сформульованих у дисертації, підтверджується якісним аналізом наявних літературних джерел, перелік яких налічує 713 найменувань. Зміст дисертації дає підстави зазначити, що саме ознайомлення дослідниці зі значною кількістю фундаментальних праць з різних галузей науки дозволили вперше зробити наукові висновки, які відрізняються своєю практичністю та оригінальністю. Тим більш, що дисертаційних досліджень, присвячених кримінально-правовій ідеології, в Україні до теперішнього часу немає.

Емпіричну базу дослідження становлять : рішення Європейського суду з прав людини, рішення Конституційного Суду України, судові рішення, внесені до єдиного державного реєстру судових рішень щодо злочинів проти основ національної безпеки України та злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, результати анкетування 510 громадян України з приводу ставлення до кримінального права України.

В *положеннях новизни* відтворюється певна загальнотеоретична та методологічна культура автора, відповідна наукова коректність теоретичних висновків, наукова обґрунтованість пропозицій до чинного законодавства та практики його застосування.

Достовірність на *наукова новизна одержаних* результатів визначається значною кількістю положень. Дисертантка значно розширила уявлення про кримінально-правову ідеологію як таку та систему понять та термінів, пов'язаних з нею. Надається визначення: *поняття* кримінально-правової ідеології (як системи світоглядних ідей про зміст та сутність охоронної функції кримінального права, про механізм її реалізації тощо); *мети* кримінально-правової ідеології (підвищення авторитету кримінального права); *завдання* кримінально-правової ідеології (серед яких – створення

уявлення про мету, завдання, принципи, інститути кримінального права, механізм реалізації норм).

Дисертація є однією з спроб комплексно підійти до доведення того, що усі процеси та явища, які відбуваються у суспільстві, взаємопов'язані. Відповідно, виокремлюючи *функції* кримінально-правової ідеології не можна обмежуватися лише одним рівнем. Так доводиться доцільність розглядати кримінально-правову ідеологію на різних рівнях людського буття, а відповідно на тлі виконання нею різних функцій: на загальнолюдському рівні – гносеологічну, онтологічну, інформаційну, герменевтичну, прогностичну, аксіологічну, орієнтаційну, регулятивну, інтегративну (мобілізаційну і консолідуючу), когнітивну функції; на загально правовому рівні – легітимності влади; на рівні кримінального права - захисну функцію.

Надається новітнє формулювання *співвідношення* кримінально-правової ідеології (системи світоглядних ідей) та доктрини кримінального права (сукупність знань, сформованих під впливом ідеології як результат пізнавального процесу).

Новітнім є підхід у встановленні ідеологічного впливу на суспільство через різновиди кримінально-правових норм: норми – засади (преамбула КК), установчі норми (цілі та завдання КК), норми-дефініції (термінологічний апарат), норми – принципи (закріплення принципів в КК), норми-правила поведінки (охоронні та регулятивні норми).

Результати дослідження мають *належний рівень апробації*: основні положення дисертації доповідалися на 30 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях; відтворені у декількох монографіях, у 23 наукових статтях, з яких 19 наукових статей опубліковані у фахових виданнях з юридичних наук, перелік яких затверджено МОН України, у 5 наукових статтях, опублікованих у зарубіжних періодичних виданнях.

Структурно дисертація складається із вступу, п'яти розділів, які містять п'ятнадцять підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Структура дисертації є логічною та обґрунтованою, послідовною і певною мірою відповідає поставленій меті дослідження. Слід зазначити, що *послідовність, взаємозв'язок розділів та підрозділів* дисертації, спрямовані на реалізацію визначеної автором мети дослідження, а відповідно, залежно від особливостей предмету дослідження кожного підрозділу, в тій чи іншій мірі торкаються найважливіших для автора питань. Саме завдяки структури дисертації вдалося дослідити та проаналізувати ключові елементи створення та впровадження кримінально-правової ідеології.

Вивчення та *аналіз конкретного змісту дисертації* надає нам підстави визначитися із тими її положеннями, які, як на нашу думку, є найбільш доведеними та обґрунтованими, як такими, що першочергово заслуговують на увагу вітчизняного законодавця.

Перший розділ «Ідеологічна обумовленість методологічних засад кримінального права» складається з трьох підрозділів та присвячений розкриттю ідеологічної обумовленості методології науки кримінального права, встановленню *ідеологічних основ пізнання сутності, змісту та форми*

кримінального права. Маємо погодитися із автором в тому, що в основі методології науки кримінального права має бути філософсько-світоглядний підхід, який відображає уявлення людини про навколишній світ; що ідеологічну основу пізнання сутності та змісту кримінального права складають певні уявлення про взаємовідносини людини з природою, суспільством та державою на тлі формування уявлень про цінність права як такого; що ідеологічні основи пізнання форм кримінального права мають відтворюватися в юридичних знакових системах, співвідношенні між текстом та інтерпретатором, у взаємообумовлених системно-структурних зв'язках між поняттями, категоріями тощо.

Другий розділ «Кримінально-правова ідеологія: підходи до визначення» складається з трьох підрозділів та присвячений розкриттю *поняття, мети, завдань та функцій кримінально-правової ідеології* з урахуванням загальних уявлень про ідеологію та взаємозв'язок кримінально-правової ідеології з кримінально-правовою доктриною, кримінальним правом та кримінальним законодавством. Окремі результати даного напрямку дослідження знайшли належне відтворення у сформульованих положеннях новизни (поняття, мета, завдання, функції кримінально-правової ідеології, співвідношення кримінально-правової ідеології з кримінально-правовою доктриною). Щодо співвідношення *кримінально-правової ідеології* з кримінальним правом та кримінальним законодавством. Слід підтримати автора у тому, що взаємозв'язок між цими категоріями відтворюється як у формуванні загальноновизнаних знань щодо предмету, мети, завдань, функцій, принципів, інститутів кримінального права та законодавства, так і у формуванні критичного (адекватного) бачення проблем дійсності та шляхів їхнього вирішення.

Третій розділ «Кримінально-правова ідеологія та кримінально-правова доктрина» складається з трьох підрозділів та присвячений розкриттю стадій формування кримінально-правової ідеології на рівні кримінально-правової доктрини, визначенню світоглядних ідей кримінально-правової ідеології, основоположних дефініцій кримінально-правової доктрини та доктринальних принципів кримінального права. На увагу заслуговують висновки автора, в яких йдеться про наступне: в основі кримінально-правових норм має бути моральність, яка є не лише об'єктом кримінально-правової охорони, але й орієнтиром у процесі право розуміння, правотворчості, право реалізації; слід враховувати той факт, що індивідуальна, групова та суспільна правосвідомість формуються в процесі повсякденного життя, а відповідно особливе значення мають чуттєво-емоційний та вольовий бік свідомості людини; єдина кримінально-правова ідеологія має бути відображена в усіх нормах кримінального права; в сучасних умовах міфи про справедливість та невідворотність покарання потребують раціонального обґрунтування з тим, щоб у кінцевому підсумку вони перетворилися на кримінально-правові догми; можливість впровадження кримінально-правової ідеології через основоположні дефініції злочин, склад злочину, кримінальна відповідальність та форми її реалізації.

Четвертий розділ «Кримінально-правова ідеологія та кримінальне законодавство» складається з трьох підрозділів та присвячений встановленню впливу кримінально-правової ідеології на нормотворчість у сфері кримінального права, дослідженню законодавчої техніки як гарантії втілення кримінально-правової ідеології та визначенню ідеологічного значення системи та структури кримінального закону. Зокрема на особливу увагу заслуговують результати дослідження, в яких йдеться про особливу впливовість свідомо-вольової діяльності на створення уявлень про загальне поняття кримінально-правової норми, про уявлення суспільства про злочинність та караність, справедливість заходів кримінально-правового впливу; про ідеологічне значення норм засад, які мають бути визначені у преамбулі закону; не обґрунтовується належним чином впровадження (на тлі переважно охоронних норм) диспозитивних та заохочувальних норм кримінального права, відповідно імперативний метод впливу для кримінального права залишається основним.

П'ятий розділ «Кримінально-правова ідеологія та кримінально-правова практика» складається з трьох підрозділів та присвячений встановленню джерел кримінального права через які кримінально-правова ідеологія впливає на практику, визначенню суб'єктів впровадження кримінально-правової ідеології, обґрунтуванню шляхів впровадження кримінально-правової ідеології. Зокрема, маємо погодитися із автором в тому, що для правозастосувачів важливим є визначення науковцями та законодавцем джерел кримінального права. Ці визначення за своєю чіткістю, простотою, доступністю, конкретністю, послідовністю у викладенні правової інформації, внутрішньою єдністю правового матеріалу мають впливати на практику.

Крім розглянутих вище наукових положень, в роботі *містяться і інші положення, висновки та рекомендації*, які у сукупності забезпечують цілісність проведеного дослідження. Конкретний аналіз дисертації дозволяє зробити висновок про те, що дисертантом досягнуто поставленої мети та виконано означені ним завдання. На експертизу подане завершене комплексне дослідження, в якому висвітлені актуальні та важливі теоретичні, законодавчі та правозастосовні проблеми призначення покарання неповнолітнім.

Автореферат дисертації відбиває основні положення та результати дослідження, які наведені в тексті роботи, відповідає її змісту, а відповідно спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право.

Разом з тим, позитивно оцінюючи зміст дисертації та наголошуючи на її відповідності вимогам щодо робіт, які подані на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук, уявляється за доцільне **висловити особисту думку опонента щодо окремих її положень та висновків**, які можуть слугувати підґрунтям для дискусії під час захисту дисертації, або ж є такими, що потребують додаткової аргументації.

1. Певні міркування виникають *при формулюванні положень новизни*, які мають особливе значення у визначенні стану вирішення поставлених автором завдань та відтворенні специфічності запропонованих пропозицій.

Так, по-перше, окремі пункти новизни, як на нашу думку, носять не виправдано анотований характер. Тож не дозволяють визначитися із сутнісним змістом доволі важливих положень. Так, зокрема, йдеться лише про те, що автором запропонована модель кримінально-правової ідеології, яка здатна об'єднати заходи кримінально-правового впливу з іншими соціальними регуляторами. Крапка. В іншому випадку лише стверджується, що реалізація кримінально-правової ідеології на практиці залежить від джерел кримінального права та кримінально-правової політики. Тож відсутнє будь-яке уточнення зазначеного, хоч би в узагальнюючому вигляді.

По-друге, не спостерігається належний взаємозв'язок із доволі важливими завданнями дослідження, які мали відтворитися у новому погляді на встановлення ідеологічних основ сутності, змісту та форм кримінального права; співвідношенні між кримінально-правовою ідеологією та кримінальним законодавством (йдеться лише про співвідношення кримінально-правової ідеології та доктрини кримінального права) тощо. Тож практично зміст першого розділу дисертації не знайшов свого відтворення у новизні.

По-третє, зміст окремих положень новизни надає підстави для сумнівів щодо їхнього новітнього характеру та визначення вперше. Це стосується визначення принципів кримінально-правової ідеології (верховенство права, законність, гуманізм, справедливість, рівність, невідворотність державного реагування, доцільність, економія матеріальних ресурсів).

2. Не чіткою, а в певних випадках навіть суперечливою є позиція авторки щодо співвідношення між *правовою ідеологією та державною ідеологією*. Виникають сумніви з приводу доцільності редакції того положення, в якому йдеться про те, що *правова ідеологія, виконуючи функцію легітимності влади, є різновидом державної ідеології*. Річ у тім, що зміст тих положень, де йдеться про те, що правова ідеологія виконує як власні функції, так і функції ідеології взагалі, створює уявлення про онтологічну цінність права та механізм його реалізації, а виконуючи функцію попередження, забезпечує порядок та справедливість у суспільстві (підрозділ 2.1.), - надають підстави дійти висновку, що саме *державна ідеологія має ґрунтуватися на правовій ідеології* та відповідати загальнолюдській ідеології. На жаль вона не завжди ґрунтується та відповідає зазначеним ідеологіям. Якщо ж розглядати правову ідеологію як ідеал, посилюється також проблема відповідності кримінально-правової ідеології правовій ідеології.

3. У підрозділі 2.3. авторка, досліджуючи питання співвідношення кримінально-правової ідеології кримінального права та кримінального законодавства, дійшла висновку, що *кримінальне право та кримінальне законодавство є формами вираження кримінально-правової ідеології*. Тож маємо сприймати цей висновок як доведення того, що вони співвідносяться як форма та зміст. На перший погляд все просто і зрозуміло. Проте, якщо

враховувати наступну тезу автора щодо того, що кримінально-правова ідеологія є духом кримінального права та законодавства, а отже визначає праворозуміння та правозастосування норм, закріплених у кримінальному законодавстві, – то виникає необхідність уточнення та обґрунтування того, чи доцільним є на загальнотеоретичному рівні формою ідеології як такої вважати свідомість. Відповідно, формою правової ідеології – правову свідомість. Завжди по стоятиме проблема, - якщо ідеологія не знайшла свого відображення у свідомості, чи можна взагалі говорити про її існування, навіть якщо вона відображена у чинному законодавстві?

4. В проекті Концепції кримінально-правового забезпечення національних інтересів України в умовах глобалізації авторка запропонувала передбачити в новому КК України статтю 1 наступного змісту:

Мета та завдання Кримінального кодексу України

1. Метою Кримінального кодексу України є формування та закріплення в суспільстві в цілому, а також у кожного індивідуума окремо впевненості в справедливості і обов'язковості виконання кримінального закону.

2. Кримінальний кодекс України має своїм завданням правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від злочинних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання злочинам та іншим суспільно небезпечним діянням, передбаченим цим Кодексом.

3. Для здійснення цього завдання Кримінальний кодекс України визначає, які суспільно небезпечні діяння є злочинами та які покарання та (або) інші заходи кримінально-правового характеру застосовуються до осіб, що їх вчинили.

Виникають питання: чому метою Кримінального кодексу України є формування та закріплення в суспільстві в цілому, а також у кожного індивідуума окремо впевненості в справедливості і обов'язковості виконання кримінального закону? Чому мета не полягає в забезпеченні безпеки людини, суспільства, держави? Яким суспільно небезпечним діянням, окрім злочинів, запобігає КК України?

5. На особливу увагу заслуговують пропозиції автора щодо визначення системи *Загальної частини КК* України, в якій пропонується виокремити десять розділів, які відповідно поділяються на глави, загальна кількість яких має становити дев'ятнадцять. Якщо звернутися до співвідношення назв розділів та підрозділів, послідовності їхнього визначення у законі виникає декілька запитань, які потребують авторського уточнення (конкретизації) щодо доцільності саме такого підходу. Зокрема, щодо уточнення доцільності визначення у чинному законодавстві тих положень, які на сьогодні є суто предметом доктрини права - склад злочину, об'єкт злочину, об'єктивна та суб'єктивна сторона складу злочину. Тим більш на тлі подовження доволі тривалих наукових дискусій з приводу визначення змісту та ознак більшості зазначених категорій.

До того ж, виникають підстави для певних міркувань з приводу доцільності включення до Розділу VIII «Заходи кримінально-правового характеру, що застосовуються до осіб, які не є суб'єктами злочину» такої Глави як «Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб», якщо враховувати, що підставами для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру є вчинення її уповноваженою особою (фізичною особою) від імені та в інтересах юридичної особи певного злочину. А відповідно оцінка поведінки цієї особи здійснюється лише у разі наявності ознак суб'єкту злочину.

6. У підрозділі 3.2., досліджуючи світоглядні ідеї кримінально-правової ідеології та основоположні дефініції кримінально-правової доктрини, автор зосереджує увагу на проступках. Якщо системно співвіднести зміст усіх найважливіших положень дисертації стосовно цього правового інституту (враховуючи положення новизни, підрозділу та висновків), - виникають підстави для дискусії. Так автор, аргументуючи доцільність прийняття Закону (Кодексу) України про проступки, базується на необхідності вилучення з КК України діянь, які не становлять суспільної небезпеки. Чи маємо розуміти як твердження про те, що проступки не містять в собі суспільної небезпеки? Такий підхід не відповідає тому, що усі види правопорушень містять в собі певну ступінь суспільної небезпеки. Важливим є те, що ступінь небезпеки злочину є істотною (відповідно до критерію розмежування між злочином та малозначним діянням, яке не заподіяло і не могло заподіяти істотної шкоди, не тягне кримінальної відповідальності).

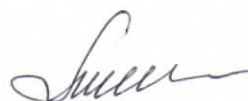
До того ж, йдеться про те, що прийняття окремого Кодексу про проступки є підставою для формування самостійного виду юридичної відповідальності, відмінної від адміністративної, та від кримінальної відповідальності. Тож якщо виключити усі чинні види відповідальності за вчинене правопорушення (дисциплінарна, цивільно-правова, адміністративна, кримінальна), - не зрозумілим є те, якою саме має бути ця відповідальність?

Проте визначені зауваження підтверджують складність та дискусійний характер окремих досліджених проблем, відтворюють особистісне бачення автора у їх вирішенні, підтверджують доцільність їх подальшого більш глибокого наукового дослідження та аргументації. Ці зауваження не носять принципового характеру, не впливають суттєво на загальне позитивне враження від обсягу виконаного дослідження та запропонованих автором пропозицій. Сподіваємось, що висловлені зауваження будуть використані автором у подальшій науковій діяльності.

Загальний висновок по дисертації. Таким чином, за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною значущістю здобутих результатів, а також за кількістю та обсягом публікацій, повнотою опублікованих дисертантом матеріалів, за оформленням докторська дисертація "Кримінально-правова ідеологія в юридичній доктрині та кримінальному законодавстві України", виконана Коломієць Юлією Юріівною, є комплексною, цілісною та завершеною працею. В ній отримано нові науково обґрунтовані результати, що у сукупності розв'язують

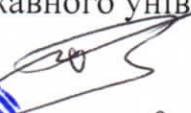
конкретне наукове завдання, яке має суттєве значення для науки кримінального, кримінально-виконавчого права та кримінології. Дисертаційне дослідження повністю відповідає науковій спеціальності 12.00.08, вимогам п. 9, 10 та 13 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, Наказу МОН України від 12 січня 2017 р., № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій». Її автор Коломієць Юлія Юріївна на основі публічного захисту заслуговує на присудження наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право.

Доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України,
професор кафедри кримінального
права та кримінології ОДУВС

 В.О. Меркулова

Погоджено:
проректор Одеського державного університету
внутрішніх справ

 С.О. Кузьмичук